

ورشچا گین = نقاش هنرمند

از روز تولد واسیلی واسیلیه ویچ ورشچا گین نقاش هنرمند مشهور روس ۱۲۰ سال میگذرد. آثار وی و مبارزه او علیه «جانور جنگ» و جدان میلیونها نفر مردم را در تمام کره زمین تحریک کرد و تکان داد. لیکن تصاویر ورشچا گین که تجاوزکاران را رسوا مینمود، همانطور که بر تعداد طرفداران صلح میافزود، دشمنان او را هم زیاد میکرد. ممتلقین دربارتساری آثار آن هنرمند را که بارنج روح و خون دل نقاشی کرده بود، بقدر کافی «میپهن پرستانه» نمیدانستند. اما ورشچا گین یکی از باشهامتترین نقاشان میپهن پرست بود. گواه عشق او به میپهن فقط تصویرهای وی نبود، بلکه زخمهایی هم که در جبهه‌های جنگ خورده بود و حتی مرگ او در نبرد نزدیک «پرت آرنور» در کشتی زره دار فرماندهی «پتروپاولوفسک» خود شاهد وطن پرستی کامل او بود. بعد از مرگ آن نقاش هنرمند اشخاصی که خود را جمال پسند میدانستند اعلام نمودند که نقاشی‌های ورشچا گین «هنر نیست».

ولنی اکنون در تمام جهان برای میراث ورشچا گین ارزش عالی قائل هستند. حتی «آن. بنوا» نقاش و مورخ هنری که از جمال پسندترین بدگویان او بود، در یادداشت‌های خود که بعدها در خارجه نوشته، به اشتباه خود اعتراف کرده است. آثار ورشچا گین عموماً مورد پسند و تقدیر عامه ملت واقع شده است.

هر وقت مردم شوروی با اتفاق برادران بلغارستانی خود جنگ سالهای ۱۸۷۷-۱۸۷۸ را بیاد می‌آورند، پرده‌های نقاشی ورشچا گین را در نظر خود احیاء و مجسم مینمایند. وقتی هم که ما جنگ سال ۱۸۱۲ را بخاطر می‌آوریم باز هم تمثالهایی که او بوجود آورده است، در مد نظر ما مجسم میگردند.

در صفحات مجله ما تصاویری از کارهای ورشچا گین که کمتر شهرت یافته‌اند نشان داده شده و چنین بنظر میرسد که این آثار اهمیت درجه اول ندارند.

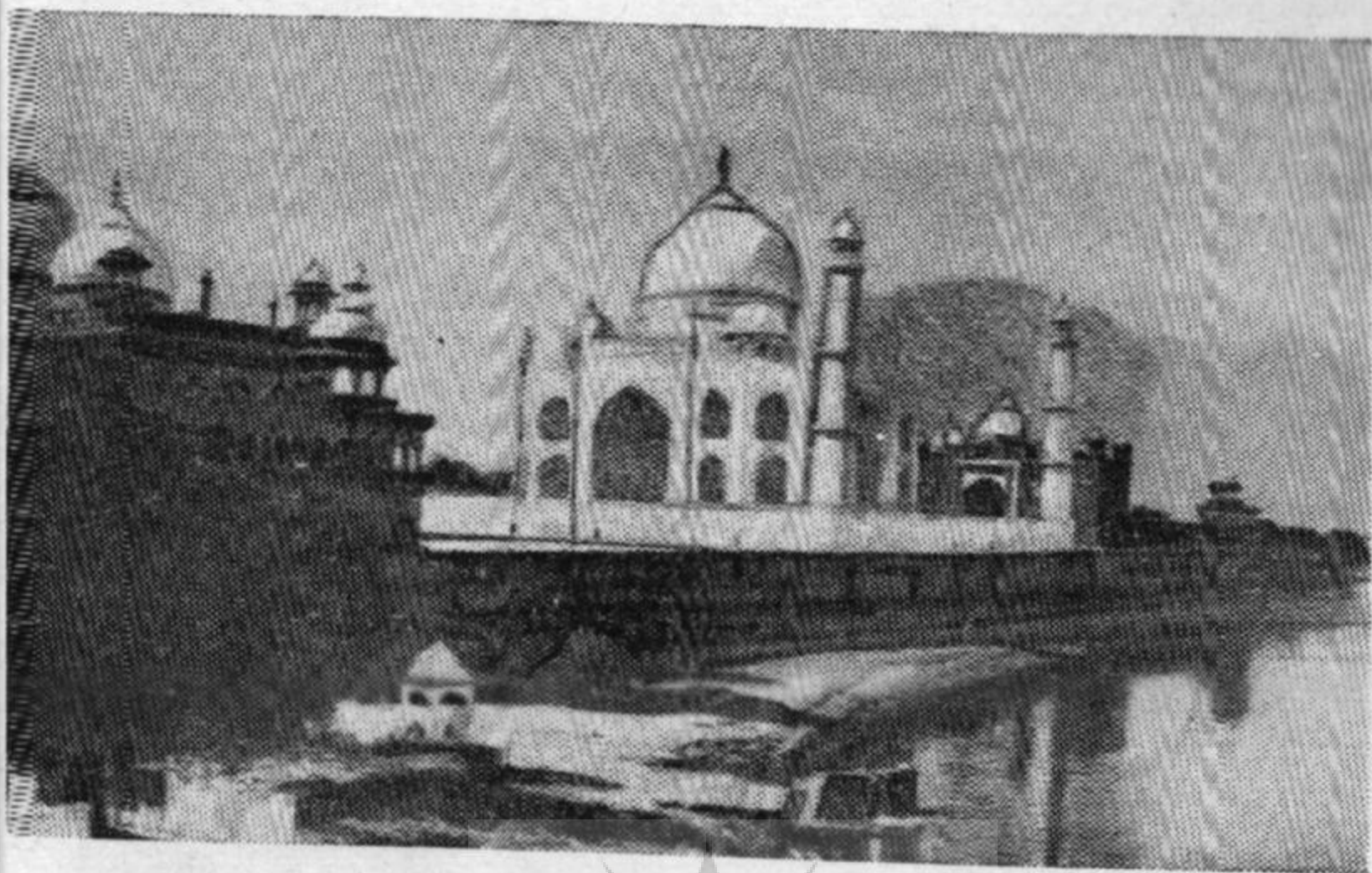
لیکن بسط و وسعت افق خلاقیت آن نقاش را نمایان میسازند و بما کمک میکنند که دنیا را پهناورتر و عمیقتر مشاهده کنیم .
 بعضی از این تصاویر مربوط است به مجموعه‌ای از آثار ورشچاگین که با اصطلاح مجموعه نقاشی‌های آسیای میانه نامیده میشود و در سالهای ۱۸۶۷-۱۸۷۲ تحت تأثیر دو سفر او بآن نواحی بوجود آمده است. آن سرزمین مرمر و نقطه از لحاظ دیدنی‌ها و عادات و رسوم عجیب و یادگارهای حیرت‌انگیز معماری آن هنرمند را مجذوب و شیفته نموده بود .

تصویر بزرگ « دروازه قصر تیمور » تمثالهای قرون وسطی را مجسم مینماید: در قصر تیمور، تیمور لنگ، « لنگ آهنین » که از حیث سفاکی چهارگانه سده ۱۴ شهرت دارد و دو نفر نگهبان که جلو آن در ایستاده‌اند، نشان داده شده است. نقش و نگار بسیار پیچیده و زیبای درها، پارچه‌های سنگین قبا‌های سیاه‌پوشان، اسلحه آنان - کمان‌ها، تیرها، شمشیرها، نیزه‌ها که بادم رنگ کرده‌اند، اسب زینت یافته، سپرها - تمام اینها بطرزی بسیار محسوس و گوئی قابل لمس نقاشی شده است. بی حرکتی مرمر و قر اولان احساس نیروی هر اسب و انگیزش و پره، بیهوده و بی ادراک، کور و مطیع را بوجود می‌آورد. نقاش هنرمند و انسته است، بدون توسل بحکایت خود روح سفاکی و جباری قرون وسطی را فاش کند و نمایان سازد. در اولین نمایشگاه‌ها این شاهکار هنر ورشچاگین از طرف پیشوایان نقاشی رالیستی روسی - و. و. استاسوف و ای. ن. کرامسکوی مورد تقدیر و ارزیابی عالی واقع شد. (۱) (مطالعات فرهنگی)

در تصویر « آلاچق‌های قر قیزها در کنار رودچو » رنگهای نمدهای آلاچق و علف صحرا با هیکل‌های سواران و سمفونی رنگارنگ سلسله بیابان بطرزی معجز آسا توأم شده است. نقاش مزبور با محبت و ترحم هیکلهای حیف « فرزندان قبیله سولون‌ها » را کشیده است - منطقه بسیار زیبای مسکن آن قبیله بطرزی و حشیانه در آن زمان مورد نهب و قتل و غارت دسته‌های سلطان کولجی تارانچی واقع میشد .

چنانکه معلوم است، پس از مسافرت به ترکستان و تشکیل نمایشگاه‌های ناری که ورشچاگین در آنجا بوجود آورده بود، در سال ۱۸۷۴ نامبرده از هندوستان شد. « مقبره تاج محل » (چند نوع نقاشی این موضوع معروف است) - شاهکار معماری هندی است که در اواسط سده ۱۷ شاه جهان در « آگر » ای ممتاز محل زن محبوبه‌اش ساخته است .

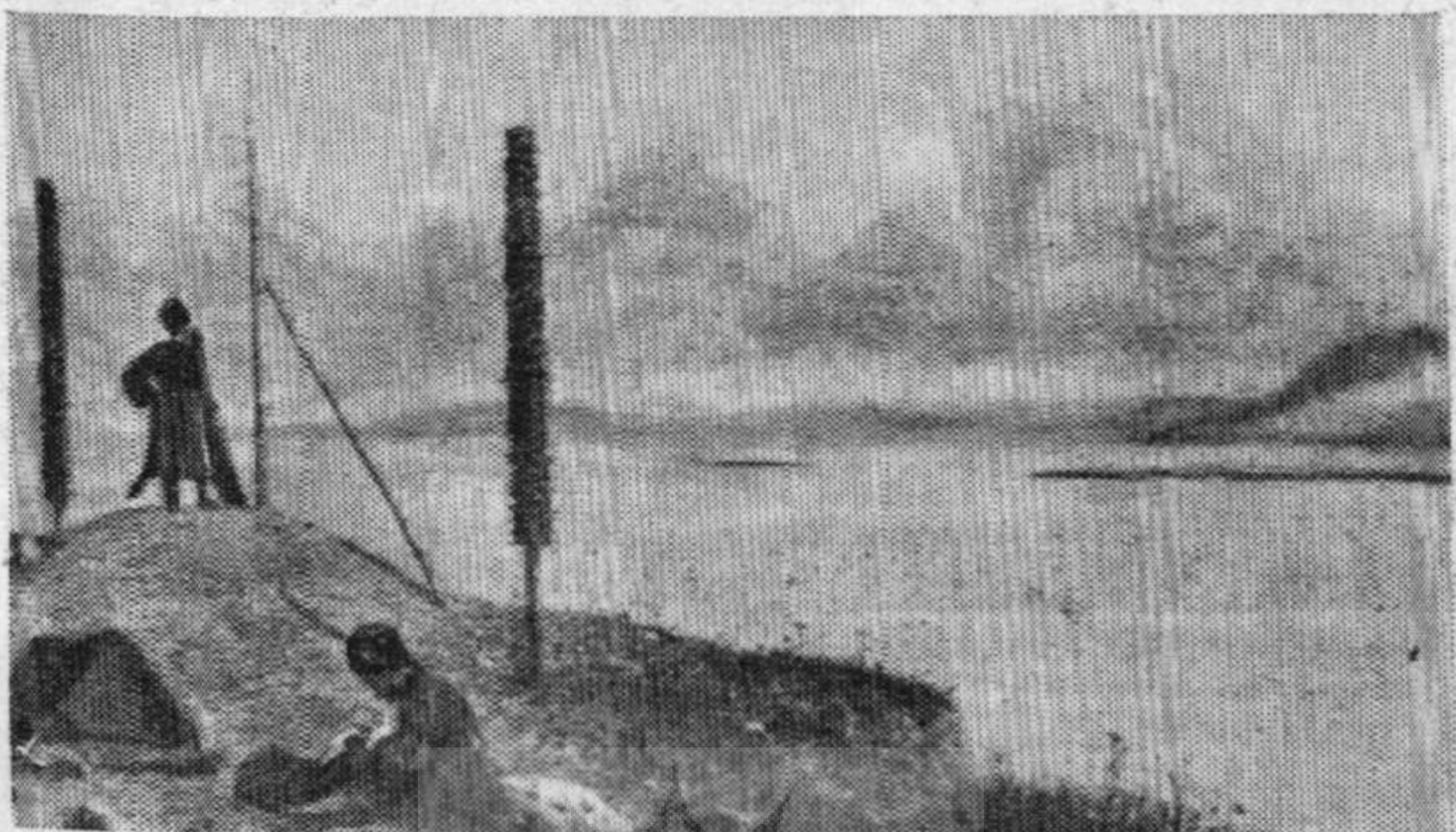
(۱) این تصویر سابقاً در مجله پیام نوبچاپ رسیده است.

مقبره تاج محل

امتیاز خاص این تصویر عبارت است از توأم شدن منظره‌ای که نور خورشید آنرا روشن ساخته است با وضوح مجسمه مانند اثر معماری. بعضی انتشار اولین اخبار درباره جنگ بالکان برای آزاد نمودن ملت برادر وار بلغارستان و رشچا گین با شتاب عازم جبهه شد، تا تصاویر و مناظر جنگ حقیقی را به جامعه تقدیم کند. اتود «قراولان کنار رود دانوب» مربوط به اوایل آن جنگ است، که ارتش روس حاضر میشد از رود دانوب عبور کند. بزودی و رشچا گین مجروح شد. اکثر اتودهائی هم که او تهیه کرده بود به علت بی‌قیدی و بی‌اعتنائی اشخاصی که او آثارش را بآنها سپرده بود تا جای میهنش بفرستند، مفقود گردید.

اتود «مردی از قبیلۀ زیریان» در اوایل سال ۱۸۹۰ بوجود آمده است. کتاب کوچک و رشچا گین موسوم به «اتویر گرافی مصور چند نفر از اشخاص عادی روسیه» نیز مربوط به همان زمان است. صورت محیل آن مرد از قبیلۀ زیریان، چین و چرو کهای گونه‌هایش، چشمهایش، که بسمتی دور از بیننده نگه

پاسداران دانوب

میکنند، حالت شخص توداری را مجبور است همیشه با احتیاط زندگی کند.

در پائیز سال ۱۹۰۳ اندکی قبل از آغاز جنگ روس و ژاپون، ورشچاگین به ژاپون رفت.

در سری آثار ژاپون خود آن نقاش بعنوان هنرمندی که مجنون و بحل مسئله رنگ آمیزی زمینه شده است، تناسب و هم آهنگی نور عرض وجود میکند و آن آثار گاهی از این حیث مانند جواهرات گرانبها میدرخشند.

در ضمن صحبت با یکتفرخبر نگار نروژی (خ. کروگ) ورشچاگین گفته است: «من در تمام مدت عمرم خورشید را خیلی دوست میداشته‌ام و دلم میخواست خورشید را بکشم، بعد از آنهم که مجبور شدم سختی‌های جنگ را بینم و حرف خود را درباره آن بزنم، خوشحال شدم که میتوانم خودم را وقف خورشید بکنم، ولی در آن زمان من هنوز جوان بودم... حالا هم ریشم سفید و هم موهایم تنک شده است، اما هنوز هم با جنگ سروکار دارم: شب جنگ هنوز هم مرا وادار میکند تصویر جنگ را نقاشی کنم،

مردی از قبیله «زیریان»

اگر هم دلم میخواهد خورشید را بکشم، مجبورم وقت خودم را بدزدم، همانطور که شاگرد مدرسه وقتی اینکار را میکند که دلش میخواهد بفضای آزاد، بدامن طبیعت بگریزد. لیکن عفریت جنگ مجدداً و مجدداً مرا تعقیب میکند».

ورشچاگین نقاش و میهن پرست بزرگی بود. او وظیفه خود را در مقابل نوع بشر بالاتر از هر چیز میدانست و بدین سبب تمام قوای عظیم روحی خود را صرف مبارزه علیه جنگ میکرد.

مؤسسه فرهنگ و مطالعات ژاپنی
مركز جامع علوم انسانی

نمونه‌ای از آثار ورشچا کین که در ژاپون ترسیم شده